

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2022

BcA. Kateřina Kopečková

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

BIBLIOFILIE

MALÝ ALENÁŠ – IVAN VYSKOČIL

BcA. Kateřina Kopečková

Plzeň 2022

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Specializace Grafika

Diplomová práce

BIBLIOFILIE

MALÝ ALENÁŠ – IVAN VYSKOČIL

BcA. Kateřina Kopečková

Vedoucí práce: prof. akad. mal. Mikoláš Axmann
Katedra výtvarného umění
Fakulta umění a designu Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **BcA. Kateřina KOPEČKOVÁ**
Osobní číslo: **D20N0078P**
Studijní program: **N0213A310011 Výtvarná umění**
Studijní obor: **VU – specializace Grafika / MgA.**
Téma práce: **BIBLIOPHILIE**
Téma práce anglicky: **BIBLIOPHILIA**
Zadávací katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Tvůrčí záměr: Vytvořit autorskou knihu, kde využiji své dosavadní zkušenosti získané v průběhu studia.

Způsob realizace: Ilustrace budou zpracovány pomocí některé z grafických technik na základě návrhů a kreseb. Doplněny o text a následně vytištěny a svázané.

Cíl: Cílem je vytvořit knihu, ke které se budu nejen já ráda vracet.

Předpokládaný charakter výstupu: Výstupem budou tři exempláře knihy a dva soubory grafických listů.

Rozsah průvodní zprávy: Průvodní zpráva bude mít minimálně tři normostrany.

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování DP**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

Krejča, Aleš. *Grafické techniky*. 2. vyd. Praha: Aventinum, 1994. ISBN 80-7151-636-8.
FIKARI, Robert. Přehled grafických technik: vývoj a praxe od dob nejstarších až do dneška. Praha: Práce, 1955. Knižnice ROH Svazu zaměstnanců v tisku.
MARTINČÍK, Richard. *Úvod do grafického průmyslu*. Brno: Grafický klub, 1922.
VAKRČKA, Alois. Knihařství: technologie ruční vazby pro obor knihař, knihařka. 2. vyd. Praha: Nakladatelství technické literatury, 1969.
DOLEŽAL, Jaroslav. *Vazby knih*. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1961. Polytechnická knihnice (SNTL).

Vedoucí diplomové práce: **Prof. akad. mal. Mikoláš Axmann**
Katedra výtvarného umění

Datum zadání diplomové práce: **31. května 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **29. dubna 2022**

L.S.

Doc. akademický malíř Josef Mištera v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 14. září 2021

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2022

.....
podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu své diplomové práce prof. akad. mal. Mikoláši Axmannovi za odborné vedení a cenné rady při vypracování mé diplomové práce.

Obsah

POPIS PŘÍPRAVY A REFLEXE PROCESU VLASTNÍ TVORBY	9
Mé dosavadní dílo v kontextu specializace.....	9
Rešerše zvoleného tématu	12
Cíl práce	13
Proces přípravy.....	14
Proces tvorby	17
Technologická specifika	20
POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA A JEHO VYUŽITÍ, ČI ADJUSTACE.....	22
Výsledný produkt.....	22
Přínos práce pro daný obor.....	23
Seznam použitých zdrojů	24
Resumé.....	25
Seznam příloh.....	26

POPIS PŘÍPRAVY A REFLEXE PROCESU VLASTNÍ TVORBY

Mé dosavadní dílo v kontextu specializace

V průběhu mého pětiletého studia na fakultě umění a designu Ladislava Sutnara v Plzni jsem měla možnost setkat se a realizovat mnoho zajímavých úkolů a projektů.

Mé předchozí bakalářské studium jsem absolvovala pod vedením MgA. Mgr. Petry Soukupové, obor ilustrace a grafika, specializace kniha a tvarování papíru. Během těchto tří let jsem vytvořila několik ilustrovaných knih.

Někdy ilustrace tvořily pouze lineární kresby, jindy jsem ilustrace tvořila pomocí materiálového tisku. Kniha, kterou jsem tímto způsobem vytvořila, byla interaktivní s pop-up prvky, určená zejména dětem.

Ve druhém ročníku jsem si vyzkoušela vytvořit ilustrace pro mne netradičním způsobem, a to pomocí ručního papíru, tématem této práce byl autorský deník. Tímto způsobem jsem se snažila zachytit vzpomínky na letní prázdniny.

V letním semestru druhého ročníku jsme dostali velmi zajímavé zadání klauzurní práce, a to papír. Jelikož jsem nechtěla opět vytvářet ruční papír, rozhodla jsem se, že vytvořím kaširované objekty, které nafotím a použiji jako ilustrace. Tímto způsobem jsem vytvořila ilustrace ke knize Proměna od Franze Kafky. Výsledná kniha má 60 stránek a 20 fotografií, kaširovaných objektů.

Celé toto tříleté studium jsem zakončila bakalářskou prací, kde jsem se rozhodla zpracovat vzpomínky mé babičky a její sestry, tedy mé pratety. V průběhu čtení sepsaných vzpomínek jsem si dělala poznámky a skici. Na jejich základě jsme vytvořila 20 ilustrací, a to formou linorytu. Některé ilustrace jsou dvoustránkové, některé jednostránkové, místy doplněné o červené či modré detaily. Tyto dvě barvy jsem vybrala záměrně. Jde o oblíbené barvy mé babičky a pratety. Ale také jsou to barvy symbolizující státní barvy jak České republiky, tak i Československa a Protektorátu Čech a Moravy. Právě v těchto obdobích naší historie se vzpomínky odehrávaly.

Jsem ráda, že jsem si v průběhu bakalářského studia vyzkoušela práci s různými materiály, některé poznatky jsem uplatnila i následně v navazujícím magisterském studiu.

Hned v prvním ročníku v zimním semestru jsem zúročila zkušenosti s kaširováním objektů. Zadání klauzurní práce bylo Ateliér. S tímto tématem jsem

z počátku hodně bojovala, nevěděla jsem jak ho uchopit. Zda navštívit ateliéry různých umělců, pořídit zde fotografie a následně je zpracovat či dělat kresby.

Nakonec jsem vytvořila papírový model z bílého kartonu v poměru 1:20 o rozměrech 20x25 cm. Chtěla jsem tak vytvořit model ateliéru, který by se mi líbil. Vytvořila jsem do něj dva stoly s počítačem, šuplíky a židlemi. Velkou skříň, arbor, regál, řezačku, lis. Do odpočinkové části jsem umístila křesílka, stoleček a nezapomněla jsem ani na umyvadlo a malířský stojan.

Následně jsem do modelu vytvořila kaširovanou postavičku a takto hotový model jsem fotografovala v nejrůznějším osvětlení. Po konzultaci jsem se práci rozhodla posunout dál, vymyslela jsem příběh, který se v ateliéru odehrává. K panáčkovi jsem dokaširovala další postavy. Abych text nemusela do fotografií doplňovat v počítači, natiskla jsem si ho na papír a zakomponovala do interiéru. Tímto krokem jsem si celou práci trochu zkomplikovala. Při pořizování fotografií jsem musela brát ohled na to, aby byl text čitelný, což bylo v některých případech složité.

Nakonec se vše podařilo. Fotografie jsem doplnila o čistě bílé stránky s textem a vše vytiskla a svázala japonskou vazbou.

Semestrálním úkolem bylo udělat grafiku o rozměrech 50x70 cm a to opět na téma ateliér. Jelikož moje máma pracuje v základní umělecké škole, kde mají v grafické dílně starou řezačku papíru, rozhodla jsem se, že graficky zpracuji právě ji, a to formou linorytu.

V letním semestru prvního ročníku bylo velmi zajímavé zadání klauzurní práce, a to papírové divadlo. Jako dítě jsem měla ráda nejrůznější pověsti a legendy. Proto jsem se rozhodla touto formou zpracovat příběh z knihy *Plzeňská strašidla*¹. Zvolila jsem pověst „Skřítek znal tajemství plzeňského piva“. Zadáním bylo vytvořit scénu o velikosti 50x70 cm a vše z papíru.

Prvním krokem bylo vše promyslet a vytvořit storyboard. Celý příběh jsem pojala jako rozhovor dvou mužů v hospodě nad půllitrem piva, kdy jeden druhému vypráví právě onu pověst. Příběh samotné pověsti se odehrává na scéně za nimi. Postavy těchto dvou mužů jsou kaširované, zbylé tři postavy jsou lepené z papíru. Jedná se o marionety.

¹ MAZNÝ, Petr, Petr FLACHS a Zdeněk HŮRKA. *Plzeňská strašidla*. Ilustroval Jiřina VALEČKOVÁ. Plzeň: Starý most, 2001. ISBN 80-238-7890-5.

Jelikož hlavním tématem bylo pivo, vše jsem ladila do hnědých a béžových barev. Všechny kulisy mají základ z šedé lepenky, kterou jsem následně polepila nejrůznějšími papíry a místy doplnila tuší.

Součástí práce byla i tvorba plakátu a pozvánky. Vytvořila jsem motiv sklenice piva s nápisem „pívo“, který jsem použila jak na plakát, tak i na titulní stranu pozvánky.

Nejnáročnější pro mne byla konečná fáze, tedy celé představení odehrát a pořídit záznam. S tím mi pomohla sestra s mámou, kdy sestra byla osvětlovač a kameraman. Mamka mi pomohla se samotným hraním. Jelikož se v ději objevuje pět postav, bylo to velmi náročné.

Rešerše zvoleného tématu

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila bibliofilii. Zvažovala jsem, zda zpracuji nějakou již vydanou knihu nebo vlastní, jako v případě bakalářské práce. Tentokrát jsem se rozhodla pro již vydanou knihu.

Když jsem si toto ujasnila, přišel na řadu další krok, a to jakou knihu vybrat. Věděla jsem, že bych ráda zpracovala celou knihu a ne jen její část. Tím pádem připadaly v úvahu spíše kratší knihy.

V létě jsem procházela knihy, které máme doma v knihovně, a několik jsem si jich vybrala. Po jejich přečtení jsem svůj výběr zúžila, až mi zbyly dvě. Jelikož jsem se nemohla rozhodnout, kterou vybrat, přečetla jsem si je znovu a v průběhu čtení si dělala poznámky a skici. Nakonec jsem zvolila knihu *Malý Alenáš*² od Ivana Vyskočila, která mne zaujala svým humorem a hrou se slovy. Výhodou této knihy pro mne bylo i to, že neobsahovala žádné ilustrace. Tím pádem jsem při jejich tvorbě nebyla ničím ovlivněna.

Tato kniha, jak už název napovídá, je o Malém Alenáši, který je správcem snů. Děj je rozdělen do dvanácti kapitol, v průběhu kterých se čtenář přesune do říše snů a zažije tak možné i nemožné.

² VYSKOČIL, Ivan. *Malý Alenáš*. Praha: Práce, 1990. Příliv. ISBN 80-208-0061-1.

Cíl práce

Cílem mé práce bylo vytvořit knihu, která bude plná ilustrací. A kterou vytvořím celou sama ilustracemi počínaje a vazbou konče. Záměrem bylo vytvořit knihu, která se bude líbit nejen mně, ale i mým vrstevníkům. A hlavně knihu, ke které se budu ráda vracet.

Jelikož je kniha o snech, chtěla jsem ilustrace vytvořit formou monotypu, který se mi k tomuto tématu zdál vhodný. Nakonec vše dopadlo jinak a ilustrace jsou vytvořené pomocí fix rozpitých lihem, což se podle mne k tématu snů hodí ještě více. Tím, že jsou ilustrace rozpité, jsou v některých případech hůře čitelné, stejně jako sny, které se nám po probuzení ztrácejí a stávají se mlhavými.

Proces přípravy

Zpočátku jsem chtěla dělat ilustrace formou monotypu. Proto jsem si zvolila jeden motiv, popsáný v první kapitole a začala jsem zkoušet a experimentovat. Zkoušela jsem nejrůznější výtvarné prostředky. První pokusy byly tiskařskou barvou na linoryt, kterou jsem kreslila motivy na sklo a pomocí mokrého papíru a ručního lisu jsem kresbu zreprodukovala. Tímto způsobem jsem také zkoušela, jak budou fungovat akvarelové barvy v tubě, olejové pastely i tuš. Žádná z těchto variant mne bohužel nenadchla.

Proto jsem se rozhodla, že daný motiv vyzkouším nakreslit lihovým fixem a propiskou, tentokrát však na papír. Nakreslený motiv jsem pak zreprodukovala pomocí technického lihu. Po vyzkoušení této metody jsem se rozhodla, že ilustrace budu tvořit pomocí lihových fix. Tento způsob se mi zdál nejlepší i s ohledem na téma, o kterém kniha pojednává, tedy o snech. Díky lihu jsou totiž kresby rozpité a někdy částečně nezřetelné. Což se k této knize hodí.

Když jsem si ujasnila techniku, kterou ilustrace vytvořím, přišlo na řadu skicování. Nejprve jsem se snažila zachytit přesně to, co je v každé kapitole popsáno, ale s tím jsem nebyla úplně spokojená. Řekla jsem si, proč ilustrace nepojmout jinak.

Celá kniha je plná neuvěřitelných postav a příběhů, kde hned v první kapitole se hlavní hrdina, Malý Alenáš setkává s mouchou. Díky tomu jsem se rozhodla všechny ilustrace postavit na hmyzu. A to i přesto, že se v dané kapitole žádný hmyz neobjevuje. Dalo by se říci, že hmyz je všudypřítomný a nemusíme o něm ani vědět. Ke každé kapitole jsem se snažila najít hmyz, který co nejlépe vystihuje emoce či situaci, které jsou v dané kapitole popisovány.

Jak už jsem psala výše, v první kapitole se hrdina setkává s mouchou, proto i ilustrace k první kapitole je moucha, kterou můžeme vidět z velké blízkosti a pohlédnout jí přímo do očí.

Před druhou kapitolou je dvoustrana s mravenci a žlutou židlí. V této kapitole se vypráví o sešlosti všech snivců, zdálek v Krajině snů, kdy si při této příležitosti zvolí svého správce snů, Malého Alenáše. Právě ona žlutá židle zde nahrazuje hlavního hrdinu. Mravence jsem zvolila z toho důvodu, že je to hmyz, který se vyskytuje ve velkém počtu. A právě scénu sešlosti jsem si představila jako jedno velké mraveniště, kde je velký ruch a chaos, tedy takto se to zdá nám lidem, ve skutečnosti zde panuje řád a pořádek.

V další kapitole se Malý Alenáš dostane ke skříni, ve které je uložen velký cylindr jménem Ferdinand Fuchs. A tento cylindr je plný věcí, na které si jen vzpomeneme. Já jsem si ho představila jako jeden velký včelí úl plný včel.

Pro následující kapitolu jsem zvolila ilustraci vážek. Zde se píše o dvoukřídých létajících dveřích, kterými se kdokoliv dostane právě tam, kam zrovna chce, stačí na ono místo jen pomyslet. A právě těmito dveřmi Malý Alenáš se snínkem Doktorem Pusínkem (svým průvodcem) prošel do mnoha různých krajin a procestoval tak kus světa. Vážky jsem zvolila z toho důvodu, že vypadají jako malá letadla či vrtulníky, díky kterým dokáže člověk v reálném světě také cestovat.

Další kapitola je o chlapci Františkovi, kterému se zdá sen Pihulín Ouha což je sen plný zábavy, který se ovšem nachladil a byl nahrazen snem jménem Hugo Moulis. To byl ovšem jeho pravý opak, dalo by se říci, že se spíše jednalo o noční můru. Proto jsem ji také nakreslila. Součástí obrázku je i malý motýl, který právě odlétá a znázorňuje onen pěkný sen, který byl nahrazen tím, ne zcela pěkným.

Šesté kapitole předchází dvoustrana s kobylkami. Je zde pořekadlo: „Dostat se někomu na kobylku“. Což s luční kobylkou nemá moc společného, ale přesto se mi právě tento hmyz do šesté kapitoly hodil.

V následující kapitole se píše o snu jménem Libuše. Tento sen se vkrádal do jiných snů, kde nedělal nic dobrého, Libuše byl zkrátka postrach všech dobrých snů. Zlobil i Malého Alenáše, kterému ukradl správcovskou čepici, ten se ji snažil získat zpět a začal Libuše honit, ale marně. Libuše se mu vysmíval, čímž mu pil krev. A právě na základě toho jsem zvolila blechu. Blechy také pijí krev a nedají se jen tak chytit.

Další kapitola pokračuje honičkou Libuše a Malého Alenáše a to uličkami Bachání nad Piplavou. Na základě toho jsem nakreslila lýkožrouta s chodbičkami. Tato volba má několik vysvětlení. Lýkožrout je škůdce, stejně jako Libuše v této kapitole, dále lýkožrout si vytváří pod kůrou chodbičky a i Libuše běhal ulicemi, aby Alenáši unikl. Za další, jak jsem psala výše, použila jsem v některých kapitolách židli jakožto zástupný prvek hlavního hrdiny. Dalo by se tedy říci, lýkožrout se nachází právě v oné židli a poškozují ji.

V deváté kapitole se toho událo hodně. Rozhodla jsem se nakreslit cikády, protože se zde mimo jiné píše o Šišatých Bublasicích, kde se nachází začarovaný tlapač, který hraje ve dne v noci kouzelnou píseň. Při čtení této kapitoly jsem si vybavila právě cikády, které také neustále vydávají nepříjemný zvuk.

Následující kapitola je o tom, jak si snové vytvořili vlastní noviny s názvem snoviny. Také došlo k debatě, že denní tisk je nutné tisknout již v noci, aby byl ve dne k mání. Jak už to tak bývá denní tisk je aktuální pouze chvíli, má tedy krátký život. Stejně jako dospělá jepice, která žije jeden až dva dny a právě tu jsem zvolila jako ilustraci k této kapitole.

Předposlední kapitola je o nadstrážníku Ctiradu Kadlouskovi, který žije ve městě, kde je samé dobro, tedy Dobráčkově. Rozhodl se, že se vydá do světa a lapí zlosyna. To se mu nakonec podařilo, ovšem ne zcela tak, jak si představoval. Zlosyn nadstrážníka okradl a vydával se za něj. Dostali se tak do sporu, který jsem znázornila soubojem dvou roháčů.

Ve dvanácté tedy poslední kapitole se opět píše o dvoukřídých létajících dveřích. A o tom jak jimi Malý Alenáš cestuje a skrze ně bere školní třídy na exkurze například do Egypta. Tentokrát jsem zvolila motýly, protože jsem si ony dvoukřídle létající dveře představila jako motýlí křídla.

Po vybrání hmyzů, k jednotlivým kapitolám jsem se mohla pustit do samotné tvorby ilustrací.

Proces tvorby

Tužkou jsem si nakreslila jednotlivé ilustrace, a to na běžný kancelářský papír o gramáži 80 g/m². Tento papír jsem zvolila proto, že je dostatečně tenký a tím pádem dobře propustný pro líh. Vyzkoušela jsem i jiné papíry vyšší gramáže, ale bohužel jsem nedocílila toho samého, jako s papírem kancelářským.

Po nakreslení ilustrací tužkou přišly na řadu lihové fixy. Motiv jsem však neobtahovala fixou jako takovou, ale koupila jsem si lahvičku s náhradní náplní do lihových fix. Pomocí této náplně černé barvy a slabého štětce jsem obtáhla a vystínovala tužkou předkreslené motivy. Práce to byla poměrně zdouhavá, protože barva velmi rychle zasychala. Pracování se štětcem jsem si zvolila proto, že se s ním dalo lépe stínovat než se samotným fixem.

Nechtěla jsem, aby byly ilustrace jen černobílé, proto jsem se rozhodla pro použití akcentové oranžové barvy. Tuto barvu jsem použila pouze u některých ilustrací.

Když byly ilustrace hotovy, bylo potřeba, aby fixa dobře zaschla. Poté přišla na řadu práce s technickým lihem. Kdy jsem opět používala papír o gramáži 80 g/m². Tento papír jsem dala ze spodní i svrchní strany fixou nakreslené ilustrace. Pomocí vaty namočené v technickém lihu jsem tak ilustraci zreprodukovala, jak na svrchní, tak na spodní papír. Čím více lihu jsem použila, tím více se ilustrace rozpila. Zajímavé bylo, že zřetelnější reprodukce byla vždy na spodním papíře.

Několik takto rozpitých ilustrací jsem doplnila o tisk z papírové matrice, kdy jsem si daný motiv nakreslila na hladký křídový papír vyšší gramáže, vystříhla a pomocí tiskařské barvy pro linoryt, ofset a litografii obtiskla na papír, na který jsem poté reprodukovala lihovou ilustraci.

Takto vzniklé ilustrace jsem následně použila jako ilustrace dvoustránkové na začátek každé kapitoly. Aby kniha nebyla jen o těchto ilustracích vytvořila jsem ke každé kapitole razítko či razítka daného hmyzu a ty použila v textu.

Tato razítka jsou malé linoryty, které jsem nalepila na dřevěné kvádříky, aby se s nimi lépe pracovalo. Tiskala jsem je na papír pomocí černé razítkovací barvy a oskenovala je.

Po dokončení ilustrací přišlo na řadu jejich naskenování a úprava v programu Photoshop. Po zkušebních tiscích jsem zjistila, že černá lihová barva použitá na dvoustránkové ilustrace má po rozmytí lihem nádech do fialova, který se mi bohužel nepovedl zcela odstranit. Tím pádem se k této barvě nehodily detaily vytvořené

oranžovou barvou, proto jsem ji digitálně nahradila barvou žlutou, která je v kontrastu právě s fialovou barvou. Mimo tyto ilustrace jsem ve Photoshopu upravila razítkové otisky.

Další úpravy jsem dělala v programu InDesign, kde jsem si nejprve rozvrhla, jak jednotlivé stránky budou vypadat, poté jsem na ně vkládala upravené ilustrace a přepsaný text. Pro text jsem zvolila serifové písmo Palatino. Použila jsem jak základní a tučný řez, tak i kurzívu.

Když jsem dokončila všechny digitální úpravy a byla jsem spokojená se zkušebními tisky, přišel na řadu samotný tisk knihy. Rozhodla jsem se, že výsledná kniha bude mít šitou vazbu, proto musel být tisk oboustranný.

Knihu jsem si nechala vyhotovit ve třech totožných výtiscích. Dále jsem si nechala vytisknout předsádky, na které jsem využila motiv razítek použitý u jedné z kapitol. Když jsem měla vše připraveno, přišlo na řadu přehýbání jednotlivých listů na polovinu a seskládání do složek, které jsem k sobě sešila povoskovanou nití. Po sešití jsem disperzním lepidlem naklížila hřbet a následně knižní blok seřízla. Poté jsem opět disperzním lepidlem na hřbet přilepila kapitálek bílé barvy a gázu.

Mimo to jsem si nechala vytisknout potah na desky, a to na bílé knihařské plátno. S jeho potiskem jsem měla velké problémy. Navštívila jsem tři tiskárny v Plzni, ale nikde jsem nepochodila. Nakonec jsem se vydala do Prahy do tiskárny Indigoprint, kde mi plátno do druhého dne potiskli. Plátnem jsem potáhla desky vyrobené z lepenky, které jsem nechala do druhého dne zalisovat.

Následně jsem knižní bloky pomocí škrobu zavěsila do desek. Potom jsem všechny knížky dala do lisu a nechala několik dní lisovat.

Jako poslední součást knih jsem vytvořila a vytiskla přebaly.

Na potahu desek i na přebalu knih je opět motiv židle, který jak už jsem psala výše, je zástupným prvkem hlavního hrdiny knihy, Malého Alenáše.

Součástí mé diplomové práce je také soubor grafických listů. Jelikož jsem původně chtěla ilustrace do knihy vytvořit pomocí monotypu, k čemuž nakonec nedošlo, rozhodla jsem se tuto techniku použít alespoň takto. Nejprve jsem na papír vyšší gramáže (karton) o velikosti B2 pomocí razítek použitých v knize natiskla vybraný hmyz. Tentokrát jsem na ně použila žlutou tiskařskou barvou určenou pro linoryt, ofset a litografii. K ní jsem přidala trochu bílé krycí barvy. Vzniklou barvou jsem pomocí gumového válečku nabarvila razítka. Vždy jsem natiskla razítko jednoho hmyzího druhu několikrát na papír, který jsem poté nechala uschnout.

Jako další krok jsem na skleněnou desku nakreslila štětci o různé tloušťce a černou tiskařskou barvou s trochou černé olejové barvy motiv hmyzu, který se v knize objevuje. Následně jsem potiskáný papír lehce navlhčila vodou a pomocí grafického kuličkového lisu jsem motiv ze skla přetiskla. Vznikly mi tak monotypy zkombinované s razítky.

Nakonec jsem na grafické listy vytvořila z knihařské lepenky desky a to rovnou dvakrát, protože jsem měla dva soubory grafických listů. Dvě knihařské lepenky jsem spojila pomocí šedého plátna. Pomocí dláta jsem udělala otvory, kterými jsem provlékla tkalouny na zavázání desek. Z vnější strany jsem na desky nalepila štítek se jménem.

Technologická specifiká

Pro většinu knížek, které jsem zatím vytvořila, jsem zvolila formát o něco málo širší než je velikost A5. Tentokrát jsem zvolila formát 160 x 230 mm. Tyto menší formáty knih mám ráda a hlavně jsou praktické. Původně jsem myslela, že kniha vyjde na 60 stránek, ale nakonec se počet značně navýšil a výsledná kniha má tedy 92 stránek. Z toho 12 dvoustránkových ilustrací a několik menších.

Pro tvorbu svých ilustrací jsem zvolila dva různé způsoby. Dvoustránkové ilustrace jsem tvořila pomocí černé náplně do permanentních popisovačů, které jsem pomocí technického lihu rozpila. Některé ilustrace jsem doplnila o akcentovou oranžovou barvu, kterou jsem později digitálně změnila na žlutou. Pro další drobnější ilustrace jsem vytvořila razítka a natiskla je černou razítkovací barvou na papír.

Pro text jsem použila serifové písmo Palatino, které se více hodí k delším textům než písmo bezserifové. Písmo uvnitř knihy je pouze černé. Na obálce knihy a přebalu jsem použila šedé písmo, a to na jméno autora knihy. V textu jsem použila tři řezy písma, normální, tučný a kurzívu. Veškerý text jsem vysázela v programu InDesign, který jsem doplnila o naskenované ilustrace. Jelikož se jedná o dlouhý text členěný do kapitol, zarovnávala jsem ho do bloku. Na spodní levou či pravou stranu jsem umístila paginaci, ale jen tam, kde nebyla ilustrace.

Po zkompletování veškerého textu a ilustrací a provedení mnoha tiskových zkoušek, kdy jsem zkoušela nejrůznější papíry, přišel na řadu výsledný tisk. Nakonec jsem pro něj zvolila čistě bílý papír vyšší gramáže, a to papír značky Munken, odstín kristal o gramáži 170g/m², jde tedy už o karton. Tisk podle mne dopadl dobře.

Předsádky jsem chtěla vytvořit čistě bílé, ale nakonec jsem se rozhodla pro šedou barvu, která prostupuje celou knihou, protože rozpitá barva kolem ilustrací jde z černé barvy do šedé. Zvolila jsem papír značky POP'SET odstín holubí šed', také o gramáži 170 g/m². Na ten jsem nechala natisknout razítka much, která jsem digitálně zesvětlila, aby nebyla černá, ale spíše tlumená, šedá.

Vytištěné stránky jsem si rozdělila do osmi složek, kdy prvních sedm je o třech listech papíru a poslední jen o dvou. Na první a poslední složku jsem přilepila předsádky a složky sešila pomocí povoskované nitě. Poté jsem naklízila hřbet, nechala zaschnout a knižní blok ořízla. Následně jsem hřbet opatřila bílým kapitálkem a gázou.

Dále přišla na řadu výroba desek a potahu. Původně jsem chtěla potah natisknout na papír, ale nakonec jsem zvolila tisk na plátno. Bylo těžké najít tiskárnu,

kde mi udělají tisk na knihařské plátno, ale nakonec se zadařilo. Na desky jsem použila šedou knihařskou lepenku o tloušťce 2 mm a hřbet o tloušťce 1 mm. Poté jsem desky potáhla potištěným knihařským plátnem a nechala zalisovat.

Následně jsem do takto hotových desek pomocí škrubu knižní blok zavěsila. Hotovou knihu jsem dala na několik dní zalisovat. Jako poslední přišel na řadu přebal knihy. Na ten jsem použila opět papír Munken odstín kristal, tentokrát však nižší gramáž, 120 g/m², který jsem si nechala potisknout a nakonec jím knihu přebalila. Myslím, že přebal byl dobrá volba, protože ochrání plátěný obal knihy.

Součástí mé diplomové práce je také soubor grafických listů, který jsem založila na monotypech s razítky. Nejprve jsem na papír vyšší gramáže (karton) o velikosti B2 pomocí razítek použitých v knize natiskla vybraný hmyz, který jsem nechala uschnout.

Dále jsem na skleněnou desku nakreslila černou tiskařskou barvou s trochou černé olejové barvy motiv hmyzu, který se v knize objevuje. Ten jsem pomocí grafického kuličkového lisu zreprodukovala na papír potiskáný razítky.

Nakonec jsem na grafické listy vytvořila desky. Jelikož jsem udělala dva soubory grafických listů po šesti, vyhotovila jsem také dvoje desky. Na jejich výrobu jsem použila dvě knihařské lepenky formátu B2, o tloušťce 2,5 mm. Tyto dvě lepenky jsem po delší straně slepila šedým knihařským plátnem k sobě. To samé jsem udělala i z vnitřní strany. Dále jsem pomocí dláta udělala do obou lepenek otvory, kterými jsem provlékla tkaloun o šířce 1,5 cm, jehož jeden konec jsem pomocí disperzního lepidla přilepila z vnitřní strany takto vytvořených desek. Stejným způsobem jsem vytvořila také druhé desky.

Na vrchní stranu desek jsem nalepila štítek se svým jménem a nakonec vložila grafické listy.

POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA A JEHO VYUŽITÍ, ČI ADJUSTACE

Výsledný produkt

Výsledným produktem je ilustrovaná kniha Malý Alenáš s textem od Ivana Vyskočila. Je určena mým vrstevníkům a dalším dospělým, ale určitě by v ní své našly i starší děti.

Kniha je vyhotovena ve třech kusech. Zpracována šitou vazbou s pevnými deskami potaženými plátnem a papírovým přebalem. Formát knihy je 160 x 230 mm. Kniha má 92 stran s 12 dvoustránkovými ilustracemi vytvořenými lihovými fixami rozpívaným technickým lihem. Dále je v knize mnoho menších ilustrací vytvořených pomocí razítek. Desky jsou celoplátěné o síle 2 mm, tloušťka hřbetu je 1 mm.

Součástí diplomové práce jsou i dva soubory grafických listů. Vytvořila jsem dvakrát šest listů o velikosti B2, tedy 50 x 70 cm. Jako techniku jsem zvolila monotyp v kombinaci s razítky, kterými jsem tvořila drobné ilustrace uvnitř knihy. Technikou monotypu jsem zpracovala šest ilustrací z knihy. Takto vzniklé grafické listy jsem vložila do vytvořených desek.

Přínos práce pro daný obor

Za přínos své práce oboru považuji zejména způsob, kterým jsem vytvořila ilustrace, tedy použití lihové barvy, lihových fix a jejich rozpítí technickým lihem. Což jsem zkombinovala s drobnými linorytovými razítky. Tímto způsobem jsem ještě nikdy nic neilustrovala, proto tuto práci považuji za přínosnou i mně.

Vzhledem k tomu, že v tomto oboru většina studentů tvoří nejen ilustrace pomocí nejrůznějších grafických technik, či pomocí kresby. Rozhodla jsem se vytvořit ilustrace právě touto technikou. Myslím si, že je velmi zajímavá.

Seznam použitých zdrojů

a) Knižní a periodická literatura

1. VAKRČKA, Alois. *Knihařství: technologie ruční vazby pro obor knihař, knihařka*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství technické literatury, 1969.
2. DOLEŽAL, Jaroslav. *Vazby knih*. 3. vyd. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1987. Polytechnická knihnice (SNTL).
3. FIKARI, Robert. *Přehled grafických technik: vývoj a praxe od dob nejstarších až do dneška*. Praha: Práce, 1955. Knihnice ROH Svazu zaměstnanců v tisku.
4. KREJČA, Aleš. *Grafické techniky*. 2. vyd. Praha: Aventinum, 1994. ISBN 80-7151-636-8.
5. VYSKOČIL, Ivan. *Malý Alenáš*. Praha: Práce, 1990. Příliv. ISBN 80-208-0061-1.
6. KUNST, Miroslav a Jaromír ZPĚVÁK. *Atlas bezobratlých*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1978. Obrazové atlasy pro všeobecně vzdělávací školy.
7. PECINA, Pavel. *Kapesní atlas chráněných a ohrožených živočichů: Pomocná kniha pro biologické zájmové kroužky na školách*. 3. vyd. Praha: SPN, 1988. Obrazové atlasy (Státní pedagogické nakladatelství).

b) Internetové zdroje

1. Wikipedie Dostupné z:
< https://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana >

Resumé

The topic of my diploma thesis is Bibliophile. I chose a book called Malý Alenáš written by Ivan Vyskočil.

This book is about Malý Alenáš, who is the manager of dreams. The plot is divided into twelve chapters, in which the reader moves into the realm of dreams and experiences the possible and the impossible.

Since the book is about dreams, which quickly fade from our memory when we wake up, I created the illustrations using a black permanent marker pen blurred with alcohol. In doing so, I have achieved that the images are not quite clear, just as the dreams are. To make sure the illustrations were not just black and white, I added yellow accent colour in places.

For each chapter, I chose one insect that best describes the plot or situation in that chapter.

The resulting work is three identical books with their own illustrations.

The book is intended especially for my peers.

In addition to books, my diploma thesis also includes two sets of graphic sheets. They are based on the illustrations used in the book. I made them in the form of a monotype in combination with small stamps.

Seznam příloh

Příloha 1: Klausurní práce, Byl to jen sen?, 1. ročník, grafika, zimní semestr, vlastní foto

Příloha 2: Semestrální práce, linoryt na téma Ateliér, 1. ročník, grafika, zimní semestr, vlastní foto

Příloha 3: Klausurní práce, papírové divadlo O skřítkovi Pivovářečnickovi, 1. ročník, grafika, letní semestr, vlastní foto

Příloha 4: Diplomová práce, nerozpité kresby, vlastní foto

Příloha 5: Diplomová práce, rozpité kresby, vlastní foto

Příloha 6: Diplomová práce, razítka, vlastní foto

Příloha 7: Diplomová práce, kompletace, tisk, vlastní foto

Příloha 8: Diplomová práce, hotové dílo, vlastní foto

Příloha 9: Diplomová práce, hotové dílo, vlastní foto

Příloha 10: Diplomová práce, vytváření monotypů, vlastní foto

Příloha 11: Diplomová práce, grafické listy, vlastní foto

Příloha 12: Diplomová práce, grafické listy s deskami, vlastní foto

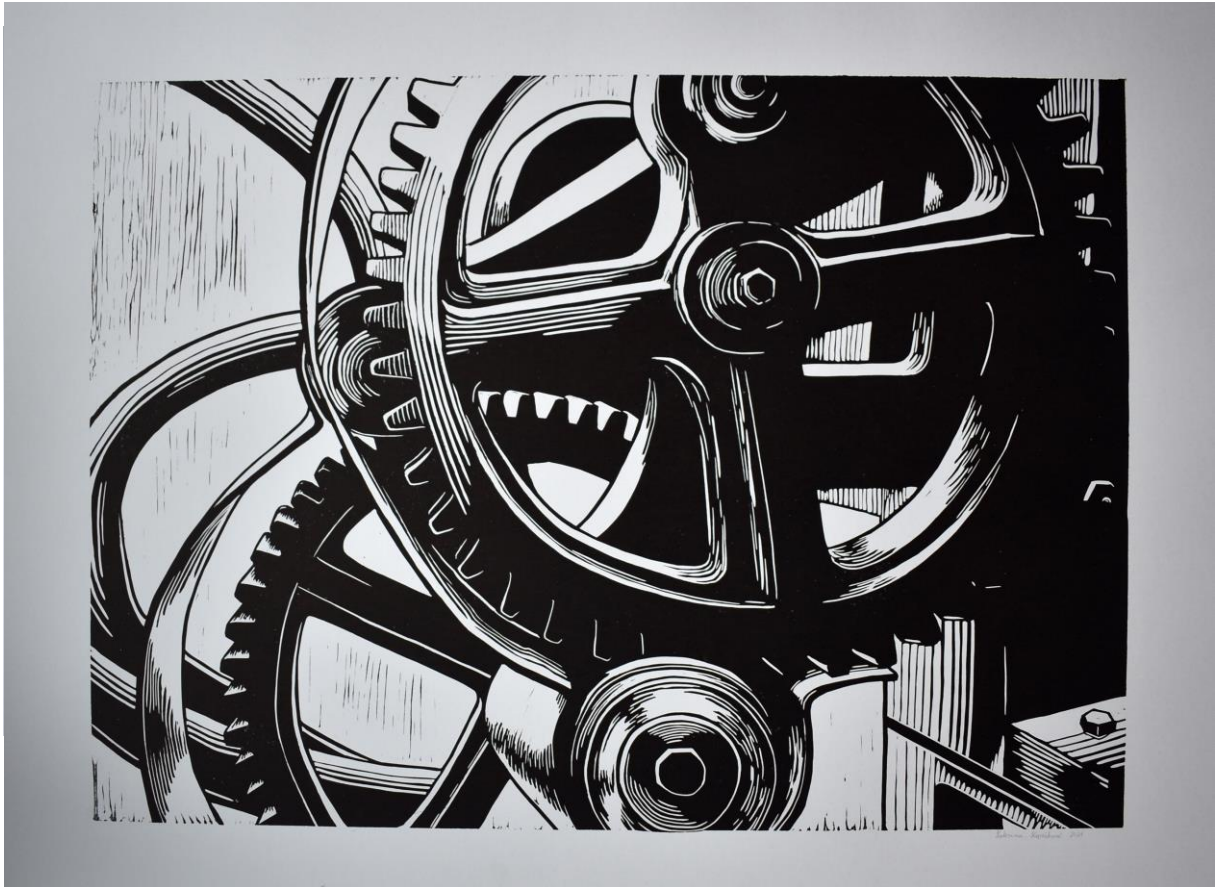
Příloha 1

Klauzurní práce, Byl to jen sen?, 1. ročník, grafika, zimní semestr, vlastní foto

Příloha 2

Semestrální práce, linoryt na téma Ateliér, 1. ročník, grafika, zimní semestr, vlastní foto

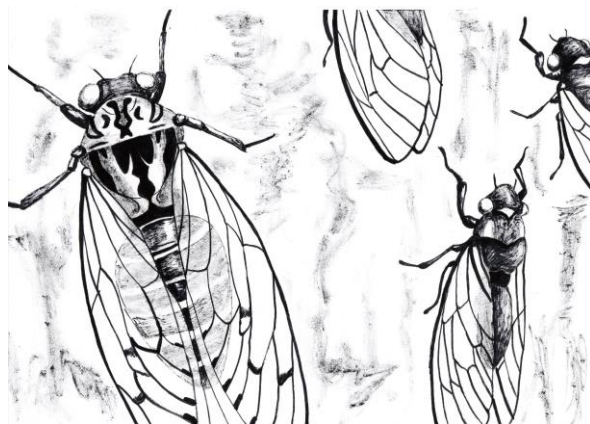
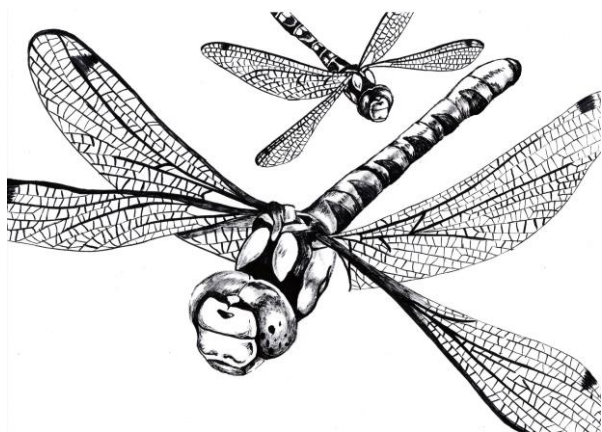
Příloha 3

Klauzurní práce, papírové divadlo O skřítkovi Pivovářečnickovi, 1. ročník, grafika, letní semestr, vlastní foto

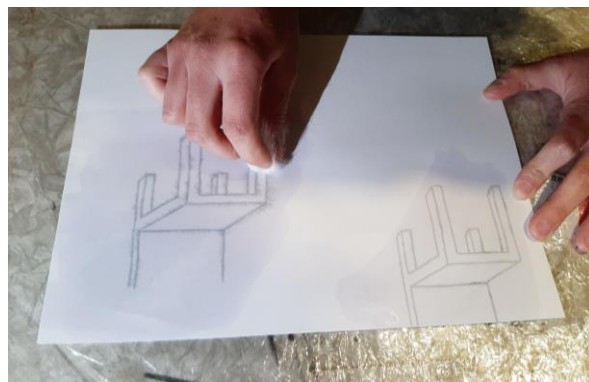
Příloha 4

Diplomová práce, nerozpité kresby, vlastní foto

Příloha 5

Diplomová práce, rozpité kresby, vlastní foto

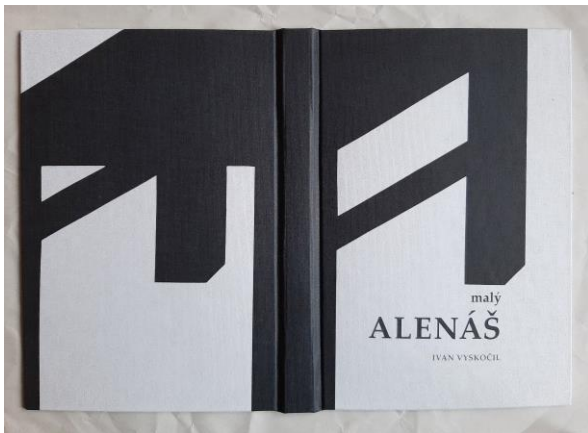
Příloha 6

Diplomová práce, razítka, vlastní foto

Příloha 7

Diplomová práce, kompletace, tisk, vlastní foto

Příloha 8

Diplomová práce, hotové dílo, vlastní foto

Příloha 9

Diplomová práce, hotové dílo, vlastní foto

Příloha 10

Diplomová práce, vytváření monotypů, vlastní foto

Příloha 11

Diplomová práce, grafické listy, vlastní foto

Příloha 12

Diplomová práce, grafické listy s deskami, vlastní foto

